

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Гігієна та екології № 2

Навчальний рік 2023–2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

Формат освітнього компонента заочний
(очний, змішаний, дистанційний)

Галузь знань 23 «Соціальна робота»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 231 «Соціальна робота»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4-й

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри
гігієни та екології №2

Протокол від
“26” __ серпня __ 2022 року № 8

В.о. завідувача кафедри
Меркулова Т.В.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем громадського
здоров'я

Протокол від
“ ____ ” _____ 2022 року №

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Завгородній І.В., доктор медичних наук, професор
2. Меркулова Т.В., кандидат медичних наук, старший дослідник
3. Байдак С.М., асистент

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

П. І. Б. викладача	Посада, вчене звання, вчене звання, науковий ступінь	Професійні інтереси	Посилання на про файл викладача
Коробчанський П.О.	к.мед.н., доцент кафедри гігієни та екології № 2	Гігієна та екологія	Moodle: http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=31 +38(099)403 99 17 po.korobchanskyi@knmu.edu.ua
Філатова Н. М.	к.мед.н., доцент кафедри гігієни та екології № 2	Гігієна та екологія	Moodle: http://31.128.79.157:8083/mod/bigbluebutton/view.php?id=7974 Моб. тел.: +38 (66) 188 52 68 nm.filatova@knmu.edu.ua
Літовченко О.Л.	асистент кафедри гігієни та екології № 2	Гігієна праці	Moodle: http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=31 Моб. тел.: +38(050) 780 24 22 ol.litovchenko@knmu.edu.ua
Біличенко Н.П.	асистент кафедри гігієни та екології № 2	Гігієна та екологія	Moodle: http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=31 Моб. тел.: +38(050) 976 77 27 np.bilychenko@knmu.edu.ua
Байдак С. М.	асистент кафедри гігієни та екології № 2	Гігієна та екологія	Moodle: http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=31 Моб. тел.: +38(068) 806 43 25 sm.baidak@knmu.edu.ua
Шевченко Ю. В.	асистент кафедри гігієни та екології № 2	Гігієна праці	Moodle: http://31.128.79.157:8083/course/index.php?categoryid=31 Моб. тел.: +38(097) 151 84 58 yv.shevchenko@knmu.edu.ua

Контактний тел.: +38(057) 707-73-81,

kaf.7med.hihieny2@knmu.edu.ua

Інформація про консультації

Очні консультації: розклад та місце проведення згідно з розкладу навчального відділу.

Он-лайн консультації: розклад та місце проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Локація: заняття проводяться в умовах кафедри гігієни та екології № 2, ХНМУ

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Основи охорони праці» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальна робота» та Стандарту вищої освіти України, перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота»

Опис навчальної дисципліни (анотація) Програма вивчення дисципліни «Основа охорони праці» призначена для вищих медичних закладів освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження студента необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу. Вивчення дисципліни «Основа охорони праці» спрямоване на ознайомлення студентів з умовами праці медичних працівників у сучасних умовах, з шкідливими та небезпечними чинниками виробничого середовища в лікувально-профілактичних закладах, їх впливом на фізіологічний стан організму працюючої людини. Праця медичних працівників належить до найскладніших, напружених та відповідальних видів діяльності. Окремі професійні групи медичних працівників у своїй повсякденній діяльності мають свої специфічні умови праці, що можуть стати причиною захворюваності, у тому числі й професійної, сприяють виникненню втоми та перевтоми, втрати працездатності. Останні десятиліття характеризуються значними досягненнями медичної науки і техніки. Подальшого розвитку набувають медична інженерія та біотехнологія, різноманітні діагностичні, переважно комп'ютерні, системи, широко впроваджуються у медичну практику лазерне випромінювання, ультразвук та іонізуюче випромінювання. Суттєво збільшується арсенал ліків, передусім антибіотиків, а також мийних і дезінфікуючих препаратів. У зв'язку з цим, у досить серйозній мірі змінюється зміст, характер і особливості праці як лікарів, так і середнього медичного та допоміжного персоналу. Такі зміни, як правило, призводять до відчутного зростання рівня нервового, психічного та розумового напруження. Ці, порівняно нові, проблеми не відсунули на другий план і такі традиційні проблеми організації праці лікарів, як несприятливе навколишнє середовище за хімічними, фізичними та біологічними чинниками, подолання внутрішньолікарняних інфекцій, запобігання алергічних реакцій тощо.

Таким чином, вивчення дисципліни «Основи охорони праці» є актуальним для підготовки медичних кадрів, особливо в сучасних умовах реформування системи вищої освіти на тлі процесів євроінтеграції України.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: вивчення навчальної дисципліни є вплив антропогенної діяльності на навколишнє середовище і основні принципи його охорони згідно з чинними законодавчими й іншими нормативно-правовими актами.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Основи екології» має зв'язки з раніше вивченими дисциплінами: фізика, хімія, біологія та перекликається з дисциплінами «Охорона праці» та «Соціальна та екологічна безпека діяльності» та іншими базовими дисциплінами які одночасно викладаються студентам.

Навчальна дисципліна належить до вибіркових дисциплін.

Пререквізити. Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії та практики основ екології.

Постреквізити. Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні фахових дисциплін.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE -
<http://31.128.79.157:8083/course/view.php?id=248>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи охорони праці» є надати студентам сучасне, досить поглиблене розуміння системних уявлень про екологію як необхідний механізм гармонізації відносин у системі "суспільство – довкілля – техносфера", про необхідність екологізації життєдіяльності людини, практичних засобів та механізмів

цього процесу для досягнення сталого розвитку в Україні згідно з чинними законодавчими й іншими нормативно-правовими актами з охорони навколишнього середовища.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи екології» є дати загальне уявлення про причини виникнення, масштаби, можливі трагічні наслідки та шляхи подолання сучасної кризи у взаємовідносинах між людським суспільством та навколишнім природним середовищем, ознайомити їх з основами нової комплексної науки про екосистеми і гармонізацію взаємодії суспільства та природи. сприяти вихованню у студентів екологічної свідомості, яка є невід’ємною частиною національної свідомості і полягає у розумінні пріоритетності незруйнованого природного середовища; у економному, бережливому ставленні не лише до природних об’єктів, але й до продуктів людської діяльності, у підпорядкуванні особистих інтересів загальнолюдським.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «Основи охорони праці» (взаємозв’язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання в ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами **компетентностей:**

інтегральні: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; Здатність планувати та управляти часом; Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні): Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **програмних результатів навчання:**

ПРН 15 – Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Softskills):**

1. комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації),
2. робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна плитка),
3. конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові методи),
4. тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги),
5. лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни
		Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>23 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	<i>вибіркова</i>
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: <u>231 «Соціальна робота»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		8-й
Годин для заочної	Освітньо-	Лекції 2 год.

форми навчання: аудиторних – 10 , самостійної роботи студента – 80	кваліфікаційний рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Практичні, семінарські
		8 год.
		Лабораторні
	ОПП: «Соціальна робота»	-
		Самостійна робота
		80 год.
Індивідуальні завдання:		
-		
Вид контролю: залік		

2.1 Опис дисципліни

2.1.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Правові та організаційні основи охорони праці. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці. Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників. Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	2	Аудиторна/дистанційна
	Всього годин	2	

2.1.2 Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
Не передбачені навчальним планом				

2.1.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Правові та організаційні основи охорони праці. Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці.	2	Вербальні (обговорення); наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал); практичні (самостійна робота, робота в парах, робота в групах)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; реферати; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему

2	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників. Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	2	Вербальні (обговорення); наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал); практичні (самостійна робота, робота в парах, робота в групах)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; реферати; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів.	2	Вербальні (обговорення); наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал); практичні (самостійна робота, робота в парах, робота в групах)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; реферати; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4	Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання. Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік.	2	Вербальні (обговорення); наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал); практичні (самостійна робота, робота в парах, робота в групах)	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; реферати; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	8		

2.1.4 Лабораторні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
	Не передбачені навчальним планом			

2.1.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Правові та організаційні	4	Вивчення	Усне та

	основи охорони праці		матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
2.	Організація охорони праці медичних установах та закладах вищої медичної освіти	4	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
3.	Гігієна та фізіологія праці, значення для створення безпечних умов праці.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
4.	Професійні шкідливості при виконанні функціональних обов'язків медичних працівників.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
5.	Небезпечні інфекційні захворювання у практиці медичного працівника	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
6.	Заходи щодо зменшення несприятливої дії професійних чинників на	5	Вивчення матеріалу підручників та з	Усне та письмове опитування;

	організм медичних працівників. Методики психофізичного тренінгу		інших інформаційних джерел	тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
7.	Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
8.	Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
9.	Гігієна та охорона праці в медичних закладах	4	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
10.	Охорона праці в окремих структурних підрозділах ЛПЗ та вищих медичних навчальних закладах	4	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
11.	Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі

			джерел	завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
12.	Вимоги до засобів індивідуального захисту та робочого одягу медичних працівників. Атестація робочих місць.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
13.	Медичні огляди для медичних працівників.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
14.	Наукова організація праці в ЛПЗ. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.	4	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
15.	Нещасні випадки та аварії в ЛПЗ, їх розслідування та облік.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
16.	Спеціальне розслідування нещасних випадків.	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати;

				анотації; доповідь; виступ на задану тему
17.	Державне соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві	5	Вивчення матеріалу підручників та з інших інформаційних джерел	Усне та письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; реферати; анотації; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	80		

Методи навчання: Вербальні (обговорення); наочні (ілюстрація, презентаційний матеріал, відео матеріал); практичні (самостійна робота, робота в парах, робота в групах).

Методи контролю (наводяться лише ті, які використовуються під час викладання дисципліни):

Усний контроль засвоєння теоретичного матеріалу (опитування, обговорення).

2. Письмовий контроль (відповіді на питання, вирішення задач, тестовий контроль).

3. Контроль практичних вмінь та навичок (вирішення ситуаційних задач, розв'язання проблемних ситуацій, надання практичних рекомендацій).

При вивченні дисципліни застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем): проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди студентів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (за вибором): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел).

Підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається програмою навчальної дисципліни.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ» наказ ХНМУ від 21.08.2021 № 181

Знання Студентів оцінюються з усіх видів навчальних занять за такими критеріями:

1) **«відмінно»** – відповідає високому (творчому) рівню компетентності:

- Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили;

2) **«добре»** – отримує Студент за двома рівнями оцінювання залежно від набраної кількості балів та відповідає достатньому (конструктивно-варіативному) рівню компетентності:

- Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

- Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

3) «**задовільно**» – отримує Студент за двома рівнями оцінювання залежно від набраної кількості балів та відповідає середньому (репродуктивному) рівню компетентності:

- Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні

4) «**незадовільно**» – відповідає низькому (рецептивно-продуктивному) рівню компетентності:

- Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Максимальна сума балів за семестр складає 200 балів, мінімальна – 120 балів. Оцінювання студентів проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу у ХНМУ».

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Для дисципліни, вивчення якої завершується у поточному семестрі та формою її контролю є диференційний залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу проводиться відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті» (таблиця 2).

Під час оцінювання засвоєння кожної навчальної теми дисципліни студенту виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно».

Підсумковий бал за поточну навчальну діяльність (ПНД) визначається як середнє арифметичне традиційних оцінок за кожне заняття, округлене до 2-х знаків після коми та перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2.

Таблиця 2

**Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Технологія оцінювання дисципліни(табл. з «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...»).

Залік (відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності студентів...») проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД (таблиця) та перевірку засвоєння усіх тем з дисципліни. Оцінка визначається в балах від 120 до 200 та відміткою «зараховано», «не зараховано».

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється шляхом самостійного опрацювання теоретичного матеріалу, із подальшим усним опитуванням, тестуванням та обговоренням теми пропущеного заняття із викладачем. У разі достатнього рівня знань з відповідної тематики академічна заборгованість вважається ліквідованою. Безоплатне відпрацювання здійснюється протягом 30 днів з моменту пропущеного заняття (без надання дозволу з деканату), якщо термін з моменту пропущеного заняття перевищує 30 днів відпрацювання здійснюється тільки у разі надання дозволу на ліквідацію академічної заборгованості із

деканату із урахуванням наявності дисципліни у переліку дисциплін, відпрацювання пропущених занять з яких здійснюється на платній основі.

3.2. Питання до заліку та іспиту:

Розділ 1. Загальні питання охорони праці.

1. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці: охорона праці, умови праці, шкідливий виробничий фактор, небезпечний виробничий фактор, безпечні умови праці, робоче місце, техніка безпеки тощо.
2. Суб'єкти і об'єкти охорони праці.
3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
4. Загальні питання охорони праці в медицині.
5. Правові основи охорони праці (Конституція України, Кодекс законів про працю, Закон України "Про охорону праці" тощо).
6. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.
7. Національні стандарти України з охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.
8. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.
9. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
10. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
11. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 "Соціальна відповідальність". Міжнародний стандарт ISO 26000 "Настанова по соціальній відповідальності".
12. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС "Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників".
13. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.
14. Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
15. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз.
16. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.
17. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці в Україні. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.
18. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.
19. Ризикоорієнтований підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров'я людини.
20. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю та формування культури безпеки.
21. Колективний та трудовий договори як відображення законодавства з охорони праці. Закон України "Про колективні договори та угоди" та його зміст. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України "Про затвердження форми трудового договору між працівниками і фізичною особою". Укладання трудової угоди за специфікою видів робіт та особливостями функціональних обов'язків. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Прийняття на роботу за контрактом.

22. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства щодо охорони праці.
23. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Наказ МОЗ №268 від 30.09.94 “Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров’я”.
24. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в медичних установах. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу (ЛПЗ), її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов’язки працівників служби охорони праці.
25. Комісія з питань охорони праці в медичних установах, основні завдання та права. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи.
26. Планування заходів з охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю і культура безпеки. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.
27. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види. Стимулювання охорони праці.
28. Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників.
29. Наказ МОН України № 563 від 01.08.2001 “Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах”.
30. Гігієна та фізіологія праці – визначення, мета, задачі, методи досліджень.
31. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих чинників.
32. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці. Фізіологічні зміни, що відбуваються в органах і системах організму людини при виконанні праці.
33. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни протягом робочого дня.
34. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення.
35. Шляхи попередження розвитку втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку.

Розділ 2. Особливості умов праці в медичній галузі. Заходи щодо зменшення впливу шкідливих чинників. Критерії оцінки умов праці медичних працівників.

36. Класифікація праці медичних працівників.
37. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров’я медичних працівників.
38. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров’я медичних працівників.
39. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров’я медичних працівників.
40. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров’я медичних працівників.
41. Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров’я лікарів різного профілю (хірургічного, терапевтичного, стоматологічного та ін.).
42. Особливості професійної та виробничо обумовленої захворюваності медичних працівників.
43. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.
44. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями “Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу”, затвердженої наказом МОЗ України 08.04.2014 № 248.
45. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.

46. Основний зміст Постанов Кабінету Міністрів України № 1232 від 30.11.2011 р. “Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві”, №270 від 22.03.01 р. “Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру” та № 1662 від 8.11.2000 р. “Про затвердження переліку професійних захворювань”.

47. Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві.

48. Методика розслідування та обліку нещасних випадків невикробничого характеру.

49. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування.

50. Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань медичних працівників.

51. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

52. Порядок проведення спеціального розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві відповідно до вимог постанови КМУ від 17.04.2019 № 337.

53. Порядок формування комісії для спеціального розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві відповідно до вимог постанови КМУ від 17.04.2019 № 337.

54. Класифікація травм за ступенем тяжкості відповідно до наказу МОЗ України від 04.07.2007 № 370

Розділ 3. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

55. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів.

56. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.

57. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного перевантаження медичних працівників. Наукова організація праці в ЛПЗ. Раціональна організація робочого місця та меблів. Основні шляхи запобігання виникнення втоми.

58. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Вимоги до мікроклімату.

59. Заходи щодо зниження несприятливої дії шуму, вібрації, ультразвуку.

60. Вимоги до виробничого освітлення робочих місць медичних працівників.

61. Вимоги до ультрафіолетового випромінювання, електромагнітних полів радіочастот та лазерного випромінювання на робочих місцях медичних працівників.

62. Вимоги до відеотерміналів і персональних ЕОМ.

63. Вимоги до іонізуючого випромінювання медичних і фармацевтичних працівників.

64. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Шляхи попередження забруднення повітря робочої зони шкідливими хімічними речовинами.

65. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.

66. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.

67. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.

68. Організація повітрообміну в приміщеннях ЛПЗ, вентиляція.

69. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ (операційному блоці, радіодіагностичних підрозділах, фізіотерапевтичних кабінетах, патологоанатомічних відділеннях і моргах тощо), основні нормативні документи, що регламентують ці питання.

70. Основи організації охорони праці персоналу у фармацевтичній галузі.

71. Норми робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров’я.

72. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.
73. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
74. Охорона праці жінок, неповнолітніх, осіб старших вікових груп та інвалідів, основні нормативні документи, що регламентують ці питання.
75. Медичні огляди медичних працівників. Основні положення Наказу МОЗ України №246 від 21.05.2007 року “Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій”.
76. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині.
77. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання.
78. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про “виробничу аварію” та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань.
79. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» та Закону України Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки № 1708-VII від 20.10.2014.
80. Основні положення Наказів МОЗ України № 955 від 05.11.2013 “Порядок проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків”, № 148 від 17.03.2015 “Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків”, № 955 від 05.11.2013 “Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків” та інших.
81. Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті із біологічними матеріалами хворого на гепатит.
82. Постанова КМ України № 637 від 29.04.13 р. “Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року”.
83. Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників.
84. Заходи профілактики зараження туберкульозом медичних працівників. Закони України «Про протидію захворюванню на туберкульоз», «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки».
85. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.
86. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів в ЛПЗ. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки.
87. Електробезпека. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.
88. Умови ураження людини електричним струмом. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.
89. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації ЛПЗ та медичного обладнання.
90. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.
91. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння.

Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ.

3.3. Контрольні питання

Розділ 1. Загальні питання охорони праці.

1. Основні терміни та визначення в галузі охорони праці: охорона праці, умови праці, шкідливий виробничий фактор, небезпечний виробничий фактор, безпечні умови праці, робоче місце, техніка безпеки тощо.
2. Суб'єкти і об'єкти охорони праці.
3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
4. Загальні питання охорони праці в медицині.
5. Правові основи охорони праці (Конституція України, Кодекс законів про працю, Закон України "Про охорону праці" тощо).
6. Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП): визначення, основні вимоги та ознаки. Структура НПАОП. Реєстр НПАОП.
7. Національні стандарти України з охорони праці. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Санітарні, будівельні норми, інші загальнодержавні документи з охорони праці.
8. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації.
9. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
10. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.
11. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 "Соціальна відповідальність". Міжнародний стандарт ISO 26000 "Настанова по соціальній відповідальності".
12. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС "Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників".
13. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.
14. Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
15. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва. Організація об'єднаних націй. Всесвітня організація охорони здоров'я. Міжнародна агенція з атомної енергії. Міжнародна організація праці. Європейський Союз.
16. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.
17. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці в Україні. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права. Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.
18. Державна служба України з питань праці, її структура та функції.
19. Ризикоорієнтований підхід в оцінці потенційної та реальної небезпеки шкідливого впливу чинників виробничого середовища на здоров'я людини.
20. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю та формування культури безпеки.
21. Колективний та трудовий договори як відображення законодавства з охорони праці. Закон України "Про колективні договори та угоди" та його зміст. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України "Про затвердження форми трудового договору між працівниками і фізичною особою". Укладання трудової угоди за специфікою видів робіт та

особливостями функціональних обов'язків. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі. Прийняття на роботу за контрактом.

22. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства щодо охорони праці.

23. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі. Наказ МОЗ №268 від 30.09.94 "Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я".

24. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в медичних установах. Служба охорони праці лікувально-профілактичного закладу (ЛПЗ), її структура, чисельність, основні завдання і функції. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.

25. Комісія з питань охорони праці в медичних установах, основні завдання та права. Кабінети промислової безпеки та охорони праці, основні завдання та напрямки роботи.

26. Планування заходів з охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій, управління якістю і культура безпеки. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.

27. Принципи організації, види навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Інструктажі з питань охорони праці, їх види. Стимулювання охорони праці.

28. Соціально-економічний ефект охорони праці медичних працівників.

29. Наказ МОН України № 563 від 01.08.2001 "Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах".

30. Гігієна та фізіологія праці – визначення, мета, задачі, методи досліджень.

31. Класифікація небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

32. Основні фізіологічні ознаки фізичної та розумової праці. Фізіологічні зміни, що відбуваються в органах і системах організму людини при виконанні праці.

33. Працездатність людини, динаміка і причини її зміни протягом робочого дня.

34. Фізіологічна суть втоми, існуючі теорії і сучасне розуміння механізму її виникнення.

35. Шляхи попередження розвитку втоми. Методика розробки раціональних режимів праці та відпочинку.

Розділ 2. Особливості умов праці в медичній галузі. Заходи щодо зменшення впливу шкідливих чинників. Критерії оцінки умов праці медичних працівників.

36. Класифікація праці медичних працівників.

37. Психофізіологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

38. Фізичні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

39. Хімічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

40. Біологічні шкідливі та небезпечні чинники виробничого середовища та їх вплив на стан здоров'я медичних працівників.

41. Гігієнічні особливості умов праці та стану здоров'я лікарів різного профілю (хірургічного, терапевтичного, стоматологічного та ін.).

42. Особливості професійної та виробничо обумовленої захворюваності медичних працівників.

43. Основні методи та критерії санітарно-гігієнічного оцінювання умов праці медичних працівників. Поняття про важкість, напруженість, шкідливість та небезпечність праці.

44. Методика оцінки роботи медичних працівників за критеріями "Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу", затвердженої наказом МОЗ України 08.04.2014 № 248.

45. Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць. Карта умов праці.

46. Основний зміст Постанов Кабінету Міністрів України № 1232 від 30.11.2011 р. “Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві”, №270 від 22.03.01 р. “Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру” та № 1662 від 8.11.2000 р. “Про затвердження переліку професійних захворювань”.

47. Методика розслідування та обліку нещасних випадків на виробництві.

48. Методика розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.

49. Травматизм, гострі та хронічні професійні захворювання і отруєння в медицині, методика їх обліку і розслідування.

50. Заходи профілактики нещасних випадків, травматизму та професійних захворювань медичних працівників.

51. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності”. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві.

52. Порядок проведення спеціального розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві відповідно до вимог постанови КМУ від 17.04.2019 № 337.

53. Порядок формування комісії для спеціального розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві відповідно до вимог постанови КМУ від 17.04.2019 № 337.

54. Класифікація травм за ступенем тяжкості відповідно до наказу МОЗ України від 04.07.2007 № 370

Розділ 3. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.

55. Гігієнічні вимоги до проектування та забудови лікувально-профілактичних закладів.

56. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання.

57. Заходи щодо зниження фізичного та нервово-психічного перевантаження медичних працівників. Наукова організація праці в ЛПЗ. Раціональна організація робочого місця та меблів. Основні шляхи запобігання виникнення втоми.

58. Заходи щодо зменшення несприятливої дії фізичних чинників на організм медичних працівників. Вимоги до мікроклімату.

59. Заходи щодо зниження несприятливої дії шуму, вібрації, ультразвуку.

60. Вимоги до виробничого освітлення робочих місць медичних працівників.

61. Вимоги до ультрафіолетового випромінювання, електромагнітних полів радіочастот та лазерного випромінювання на робочих місцях медичних працівників.

62. Вимоги до відеотерміналів і персональних ЕОМ.

63. Вимоги до іонізуючого випромінювання медичних і фармацевтичних працівників.

64. Заходи щодо зменшення несприятливої дії хімічних чинників на організм медичних працівників. Шляхи попередження забруднення повітря робочої зони шкідливими хімічними речовинами.

65. Заходи профілактики шкідливого впливу біологічних чинників. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні.

66. Гігієнічне виховання та санітарна освіта.

67. Вимоги до засобів індивідуального захисту і робочого одягу медичних працівників.

68. Організація повітрообміну в приміщеннях ЛПЗ, вентиляція.

69. Охорона праці медичного персоналу в окремих структурних підрозділах ЛПЗ (операційному блоці, радіодіагностичних підрозділах, фізіотерапевтичних кабінетах, патологоанатомічних відділеннях і моргах тощо), основні нормативні документи, що регламентують ці питання.

70. Основи організації охорони праці персоналу у фармацевтичній галузі.
71. Норми робочого часу для працівників закладів та установ охорони здоров'я.
72. Охорона праці у вищих медичних навчальних закладах.
73. Гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці. Обов'язки працівників щодо додержання вимог нормативно-правових актів з охорони праці.
74. Охорона праці жінок, неповнолітніх, осіб старших вікових груп та інвалідів, основні нормативні документи, що регламентують ці питання.
75. Медичні огляди медичних працівників. Основні положення Наказу МОЗ України №246 від 21.05.2007 року "Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій".
76. Профілактика внутрішньолікарняних інфекцій як складова охорони праці в медицині.
77. Поняття про небезпечні інфекційні захворювання.
78. ВІЛ та СНІД у практиці лікаря. Можливі шляхи потрапляння біологічного матеріалу від ВІЛ-інфікованого в організм медичного працівника. Поняття про "виробничу аварію" та екстрене звернення до Центру СНІДу/Інституту інфекційних захворювань.
79. Основні положення Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» та Закону України Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки № 1708-VII від 20.10.2014.
80. Основні положення Наказів МОЗ України № 955 від 05.11.2013 "Порядок проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов'язків", № 148 від 17.03.2015 "Про затвердження Порядку підтвердження зв'язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов'язків", № 955 від 05.11.2013 "Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків" та інших.
81. Вірусні гепатити, їх потенційна небезпека для медичних працівників. Профілактика інфікування вірусами гепатиту та імунопрофілактика при контакті із біологічними матеріалами хворого на гепатит.
82. Постанова КМ України № 637 від 29.04.13 р. "Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року".
83. Туберкульоз та його поширеність в Україні та світі. Потенційна професійна небезпека для медичних працівників.
84. Заходи профілактики зараження туберкульозом медичних працівників. Закони України «Про протидію захворюванню на туберкульоз», «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012-2016 роки».
85. Кольори, знаки безпеки та сигнальна розмітка.
86. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів в ЛПЗ. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки.
87. Електробезпека. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.
88. Умови ураження людини електричним струмом. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.
89. Основи пожежної безпеки. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації ЛПЗ та медичного обладнання.
90. Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю. Класифікація вибухонебезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.

91. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах. Навчання правилам пожежної безпеки працівників ЛПЗ.

3.4. Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом

3.5. Інші заохочення не передбачено навчальним планом.

3.6. Правила оскарження оцінки

Оцінка з дисципліни може бути оскаржена на підставі вимог «Положення про організацію освітнього процесу у ХНМУ» № 370 від 27.08.2019 р. із доповненням згідно з наказу № 114 від 20.05.2020р.

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання – строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття та присутність без медичної форми.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями. Дане Положення розроблено на підставі таких нормативно-правових актів України: Конституція України; Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»; Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»; Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод; Конвенція про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти; Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Загальна рекомендація № 25 до параграфу 1 статті 4 Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок; Зауваження загального порядку № 16 (2005) «Рівне для чоловіків та жінок право користування економічними, соціальними і культурними правами» (стаття 3 Міжнародного пакту економічних, соціальних і культурних прав; Комітет з економічних, соціальних та культурних прав ООН); Рекомендації щодо виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співробітництва і миру та виховання в дусі поваги до прав людини і основних свобод (ЮНЕСКО); Концепція Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року. Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації.

Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Очікується, що студенти відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на сторінці кафедри сайту ХНМУ)

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Поведінка в аудиторії:

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/-ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати.

Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити воду;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття
- заборонено:
- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів. Застосовувати електронні гаджети для гри, листування у соціальних мережах (за виключенням перерви), гучних розмов тощо. Не допускаються користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом.

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра гігієни та екології № 2 підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Апанасенко Г.Л., Попова Л.О. Медична валеологія – К.: Здоров'я, 1998.-248с.
2. Билич Г.Л., Назарова Л.В., Основы валеологии - СПб., «Водолей», 1998-560с.
3. Брехман И.И. Введение в валеологию – науку о здоровье.- Л.: Наука, 1987.-125с.
4. Булич Е.Г., Муравов І.В. Валеология. Теоретичні основи валеології – К.: ІЗМН, 1997.-224с.
5. Валеологія: навч. посібник для студентів вищих закладів освіти: в 2 ч. / В.І. Бобрицька, М.В. Гринькова та ін.; за ред. В.І. Бобрицької. – Полтава: «Скайтек», 2000. – ч.І. – 146 с.
6. Дубровский В.И., Валеология, здоровый образ жизни-М.: Флинта, 1995 – 560с.
7. Колбанов В.В., Валеология: Основные понятия, термины и определения.-СПб.: ДЕАН, 1998-232с.
8. Очищение организма человека: Полная энциклопедия.- СПб.: ЗАО «Весь», 2000.-336с.
9. Чумаков Б.Н., Валеология: Учеб. Пособие.-2-е изд., испр. и доп.- М.: Педагогическое общество России, 1999-407с.
10. Шмалей С.В. Диагностика здоровья, Херсон, 1994.-206с.
11. Шмалей С.В., Основинаркології, Херсон, 1998-207с.

Допоміжна

1. Амосов Н.М. Раздумья о здоровье. М.: Физкультура и спорт, 1987.
2. Валеологія (інформ.-метод. збірник), К.: Знання України.-1996.-336с.
3. Газета "Валеологія", 1999-2000.
4. Городенчук В.А., Остапчук Л.С. Нетрадиционные методы профилактики и лечения, Херсон: «Надніпрянська правда», 1994.-402с.
5. Журавлева А.И., Граевская Н.Д, Спортивная медицина и лечебная физкультура, М.: Медицина.-1993.-432с.
6. Кербунова Н.М. Иллюзии экологической независимости, Николаев.-1999.-116с.
7. Концепція неперервного виховання та освіти в Україні.
8. Ванханен В.Д. Гігієна.- К.: Здоров'я, 1994.-334с.
9. Мінський І.Я. Практикум з валеології, ч.І, Черкаси, 1998.
10. Николаев Ю.С. Голодание ради здоровья, М.-1989.-205с.
11. Пирогова Е.А., Иващенко Л.Я., Страпко Н.П. Влияние физических упражнений на работоспособность и здоровье человека, К.: Здоров'я, 1986.-152с.
12. ПольС.Брэгг, Здоровье и долголетие, М.: Грэгори – Пэйдж, 1996.-416с.
13. Царенко А.В., Яцук Г.Ф., Валеологія: підр. Для 8 – 9-х кл. серед. заг. шк.- К.: Генеза, 1998-136с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України офіційний сайт: <https://rada.gov.ua/>
2. Міністерство енергетики та захисту довкілля: <https://menr.gov.ua/>
3. БФ "Екоправо-Львів": <http://www.ecopravo.lviv.ua>.
4. Бюллетень "Проблемы химической безопасности": <http://www.waste.com.ua/ucs/index.html>.
5. Веб-сторінка Екологічної програми Європейської комісії:

6. http://www.europa.eu.int/comm/dgs/environment/index_en.htm.
7. Глобальний ресурсний інформаційний банк даних: <http://www.grida.no>.
8. Еко-бюлетень / РЕЦ-КІІВ: <http://www.rec-kyiv.org.ua>.
9. Веб-каталог з довкілля: <http://www.webdirectory.com/>.
10. Екологічні сторінки України: <http://www.nature.org.ua>.
11. Еколого-культурний центр "Бахмат": <http://www.bakhmat.org>.
12. Засіб пошуку інформації про довкілля: <http://www.isleuth.com/envi.html>.
13. Інформація з екології: <http://www.emfund.com.ua>.

8. ІНШЕ

1. Корисні посилання: З метою спрощення процедури ліквідації академічної заборгованості студентів на кафедрі гігієни та екології № 2 створено віртуальний [googleclassroom](#) з постійно діючим посиланням :**для прийому відпрацювань у вітчизняних студентів та іноземних студентів, щонавчачаються російською мовою** постійне посилання на Google Meet :<https://meet.google.com/lookup/abzei5dw7v>
2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
4. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
5. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-porjad-pogl-vyv-dysc.docx
6. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf
7. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf
8. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:
9. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk
10. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:
11. http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk
12. http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx